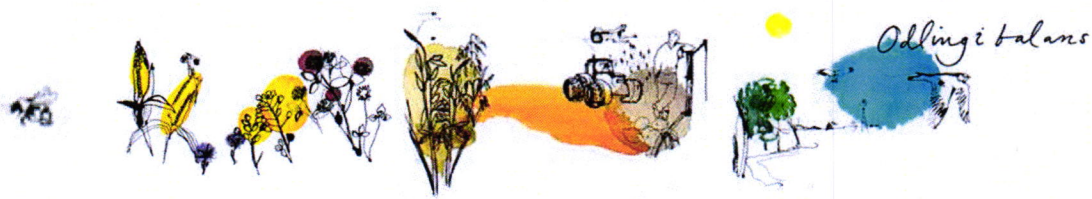

Årsredovisning Odling I Balans för räkenskapsåret 2017

Organisationsnummer 845002-2655

**Styrelsen för Odling i Balans får härmed
avge årsredovisning för räkenskapsår**

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE ODLING I BALANS

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE ODLING I BALANS.....	2
Information om verksamheten	3
Pilotgårdar	3
OiB styrelse	4
Intressenter	4
Projekt och teman under 2017.....	5
Projekt – Nyckeltal för Pilotgårdar	6
Projekt – Växtnäring i vatten, optimerad gödsling och minimerat läckage	6
Projekt– Växtnäring i vatten, fosfor, optimal placering av motåtgärder	6
Projekt – Klimat	7
Projekt – Integrerat växtskydd och säkert växtskydd.....	7
Projekt – Biologisk mångfald	7
Projekt – SamZon.....	8
Projekt – Markstruktur	8
Projekt – Energihushållning/Energi	8
Projekt – Övriga samband & precisionsodling.....	9
Projekt – Demogårdsprojekt.....	9
Övrig verksamhet	9
Temadag 19 januari Linköping	9
15 mars årsmöte i Kvänum.....	10
Intressent- och rådsträff på Södergård	10
Pilotgårdsträff på Västrabygård 26 juni	11
Pilotgårdsträff 8-9 november Bäckens Gård	11
Flerårsöversikt (tkr)	12
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Noter	15
Underskrifter	16

Information om verksamheten

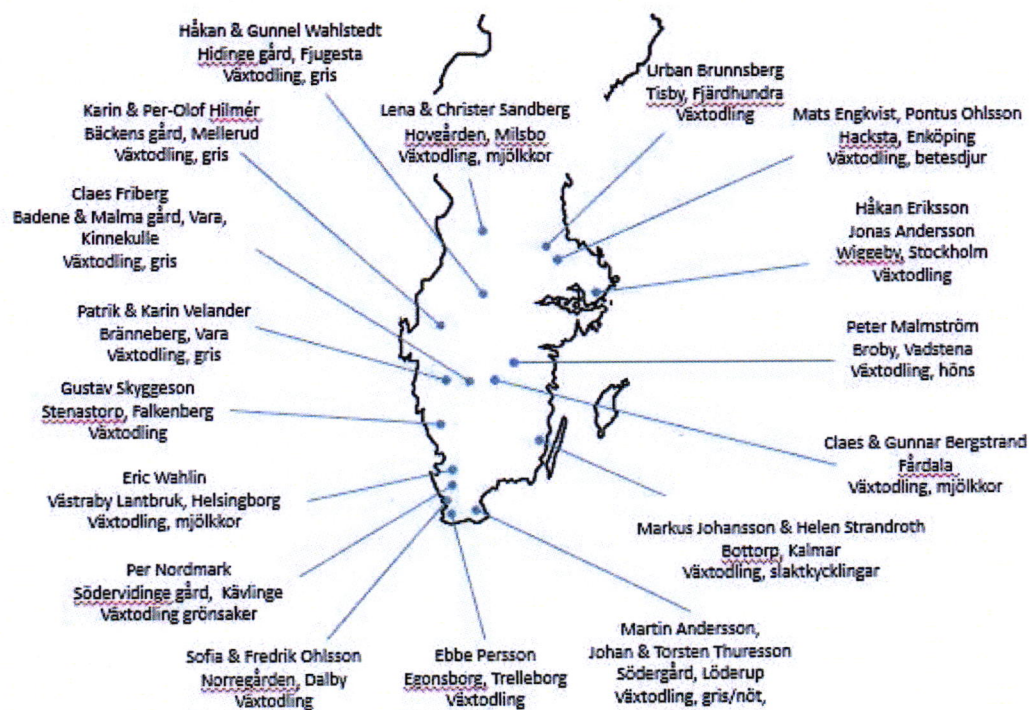
Odling i Balans (OiB) syfte är att utveckla svensk växtodling så att ekonomi och ekologi är i balans. Helhetsperspektivet inom produktionen är utgångspunkten med hänsyn till växtnäring, växtskydd, markvård, energihushållning, vattenhushållning, klimat, vattenmiljö och biodiversitet. OiB är en fristående organisation som verkar för att utveckla svenskt lantbruk. Under året har OiB arbetat med flera projekt tillsammans med forskare, intressenter, rådgivare och lantbrukare. Ett prioriterat område är att föra ut forsknings- och försöksresultat i praktiken. Nedan följer en berättelse om OiB verksamhet under 2017. OiB grundades 1991 då den registrerades som ideell förening.

Figur 1. Ekonomi och ekologi ska vara i balans är Odling i Balans motto. Föreningen arbetar utifrån ett helhetsperspektiv inom jordbruket, med frågor om god markvård och bördighet, minskad klimatpåverkan, vatten- och energihushållning, balanserad växtnäringstillförsel, skydd av biologisk mångfald, goda växtföljder och ett integrerat växtskydd.

Pilotgårdar

Basen i Odling i Balans utvecklingsarbete är organisationens 17 pilotgårdar. I vissa projekt sker också samverkan med andra gårdar i Sverige. Gårdarna fungerar som testgårdar i olika sammanhang och som fältlaboratorium i flera forsknings- och utvecklingsprojekt. Flera av intressenterna använder gårdarna för att testa idéer och praxis i liten skala innan de implementeras i större omfattning. Varje år genomförs ett stort antal studiebesök på flera av OiB gårdarna.

Figur 2. Det mesta av verksamheten sker i samverkan med de 17 OiB pilotgårdarna. I vissa projekt sker också samverkan med ytterligare ett antal gårdar i Sverige.

OiB styrelse

Styrelsen har bestått av Håkan Wahlstedt, (ordförande), Martin Andersson (vice ordförande), Pär-Johan Löf (Lantmännen), Mats Andersson (Svenskt Växtskydd), Lennart Nilsson (LRF), och Anders Jonsson (RISE). Det har varit fyra styrelsemöten under året, varav ett var ett konstituerande möte.

Ordförande
Håkan
Wahlstedt,
Hidinge gård

Mats
Andersson,
Svenskt
Växtskydd

Pär-Johan Löf,
Lantmännen

Martin
Andersson,
Södergård

Anders
Jonsson,
RISE

Lennart Nilsson,
LRF

Intressenter

En stor del av projektverksamheten sker i samarbete med intressenterna. De representerar kedjan från "jord till bord". Under 2017 var det 13 intressenter som anslog medel till verksamheten och deltog i projektverksamheten mer eller mindre.

Figur 3. För närvarande är det 13 stycken intressenter som anslår medel och samverkar med OiB på olika sätt.

Vetenskapligt råd

Odling I Balans bistås av ett vetenskapligt råd. De medverkar på olika seminarier och är delaktig i OiB projekt. De ger råd om framtida strategiskt satsningar och ger råd i vetenskapliga frågor. De är experter inom följande områden: Växtodlingsfrågor; Göran Bergkvist, SLU, Institutionen för Växtproduktionsekologi, Växtnäring mineralgödsel; Gunilla Frostgård, expert växtnäringsfrågor, Chefsagronom, Yara, Växtnäring stallgödsel; Helena Aronsson, SLU, samverkanslektor, Institutionen för mark och miljö, expert växtnäring och förluster, Växtskydd; Göran Gustafsson, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Linköping, expert växtskydd och svamp, Växtskydd; Henrik Hallqvist, Jordbruksverket, Växtskyddsenheten, Alnarp expert växtskydd och ogräs, Landskapsbiologi och biologisk mångfald; Petter Haldén, rådgivare HS i Uppsala.

Projekt och teman under 2017

- Nyckeltal för Pilotgårdar
- Växtnäring i vatten, optimerad gödsling & minimerat växtnäringsläckage
- Växtnäring i vatten, fosfor optimal placering av motåtgärder
- Klimatfrågor
- Integrerat växtskydd & säkert växtskydd
- Biologisk mångfald
- SamZon-projektet
- Markstruktur
- Energihushållning/energi
- Övriga samband och precisionsodling
- Demogårdsprojekt

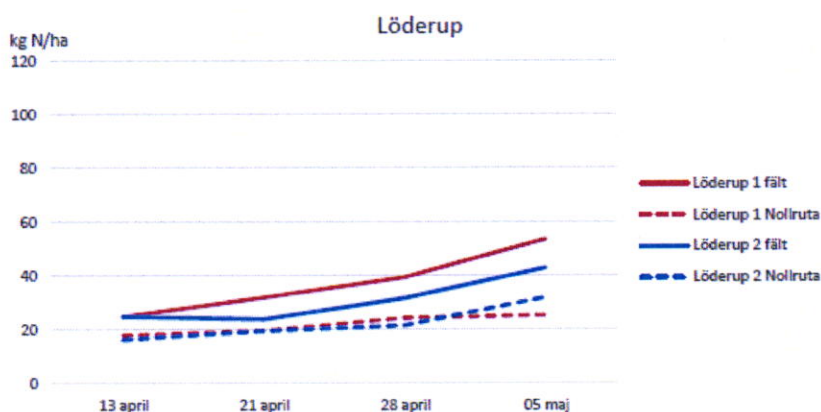
Handwritten signature

Projekt – Nyckeltal för Pilotgårdar

OiB dokumentationsverktyg "Gårdsnyckeln" har använts för att beräkna växtnäringsbalanser på pilotgårdarna. Nyckeltal över kväveutnyttjande, kväveöverskott, fosforöverskott, kvävegiva per ton skörd tas fram per fält, per grödor och som ett medelvärde för gården. En analys över flera års resultat visade att nyckeltalen per gröda och år är det mest intressant att följa både ur miljö- och produktionssynpunkt.

Projekt – Växtnäring i vatten, optimerad gödsling och minimerat läckage

Yara, OiB och Jordbruksverket har samarbetat under ett antal år i ett projekt med ogödslade rutor där man genomfört mätningar med en kvävesensor. Dessa nollrutor där man mäter markens mineralisering har använts på ett antal av gårdarna under året. På så sätt kan man skatta markens egen mineralisering. Projektet har visat att det är oftast fördelaktigt att dela givor och kompletteringsgödsla utifrån grödans potential det enskilda året och markens leverans av kväve.

Figur 4. Resultat från ett samarbetsprojekt med Yara och Jordbruksverket med mätningar av mineraliseringen i nollrutor med kvävesensor. Exempel från Södergård från mätningar vid fyra tillfällen under 2017. De streckade linjerna visar vad marken levererar utan tillsatt gödsel.

Projekt– Växtnäring i vatten, fosfor, optimal placering av motåtgärder

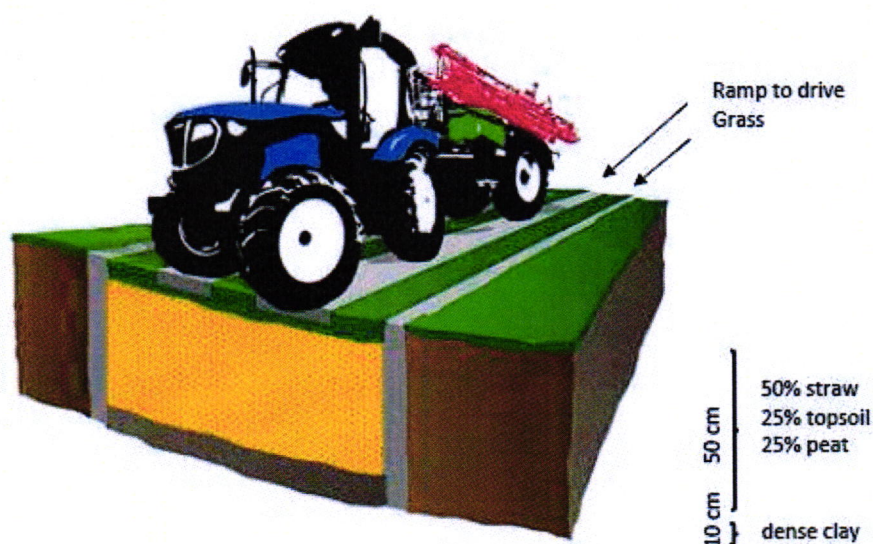
Lantbrukarnas egna erfarenheter om riskområden för fosforförluster kombineras med resultat från modellering av riskområden för erosion, ytavrinning och fosforförluster, samt med mätningar från gårdarna. Projektet är det andra året av ett treårigt projektsamarbete med Faruk Djodjic, forskare från SLU som är finansierat av SLF. Under år 2017 har en ny mätare installerats på Södergård för att kontinuerligt kunna ta vattenprover från dräneringsrör i välavgränsade fält.

Projekt – Klimat

Nytt underlagsmaterial till att beräkna klimatpåverkan från spannmålsgrödor har initierats under året. En projektansökan har tillsammans med branschen och RISE skickats in som handlar om att uppdatera klimatberäkningarna för grisproduktionen inklusive foderodlingen.

Projekt – Integrerat växtskydd och säkert växtskydd

OiB pilotgårdar tillhandahåller demonstrationsgårdar för att visa upp säkert växtskydd och integrerat växtskydd. Påfyllning, tvättning och uppställning bör ske på ett säkert sätt för att undvika spill. Biobädden är en OiB uppfinning från en av gårdarna, av Göran Ohlsson från Norregården. Tekniken har spridits i hela världen och fortfarande är det samma grundprincip som gäller, och i stort sett samma fyllnadsmaterial som föreslås. Biobäddens användningsområde har diskuterats och en uppdaterad instruktion har tagits fram.

Figur 5. Dagens konstruktion av biobädd och rekommendationer av material där eventuella rester av växtskyddsmedel ska brytas ned, ser i stort sett ut på samma sätt, som den modell som togs fram på Norregården för drygt 25 år sedan. Ny broschyr om hur den bör anläggas har tagits fram.

Projekt – Biologisk mångfald

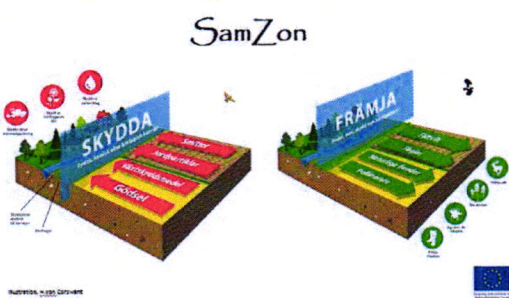
Flera pilotgårdar arbetar aktivt för att stärka den biologiska mångfalden. På flera av gårdarna har man naturbetesmarker, blommande kantzoner för att främja pollinerare, lärkrutor etc. Erfarenheter från tidigare arbete med biologisk mångfald och åtgärder för att skydda vatten utmynnade i projektet SamZon som startades under 2017.

Figur 6. Fotografierna visar på några exempel från OiB gårdarna hur man arbetar med biologisk mångfald. På Södergård odlas en biodiversitetsblandning kring brunnar för att skydda vattnet, på Hacksta gård testas en biodiversitets blandning vid svåråtkomliga kanter och på Broby gård har man här anlagt en örtblandning mellan två fält.

Projekt – SamZon

SamZon projektet utifrån konceptet skydda och främja, startade under 2017. Det är ett projekt som syftar till att utveckla ett koncept för skyddszoner, med många olika funktioner, alltifrån att minimera risken för läckage av oönskade ämnen från åkermarken samtidigt som den biologiska mångfalden gynnas, skapa olika typer av rekreationsvärden. Det fyraåriga projektet finansieras via EIP-Agri i Landsbygdsprogrammet. Projektet är ett samarbete mellan OiB, Lantmännen, Hushållningssällskapet, HIR Skåne, WWF, Yara och SLU.

Figur 7. SamZons projektet handlar om att både skydda och främja genom att anlägga mångfunktionella skyddszoner. Projektpartners; Pär-Johan Lööf, Håkan Wahlstedt, Emelie Svensson, Petter Haldén, Helena Aronsson, Mattias Hammarstedt, Helena Elmquist, Mats Andersson, Ola Jennersten, Jonas Josefsson, Sönke Eggers, Katarina Elfström, ej med på denna bild, och OiB pilotgårdar.

Målet är att ta fram ett färdigt odlings- och skötselskoncept för mångfunktionella skyddszoner, baserat på vetenskapliga fakta, tester på pilotgårdar samt validering från lantbrukare och myndigheter. Rådgivningen består med kunskap och handeln kan inbegripa konceptet i sin marknadsföring.

Projekt – Markstruktur

OiB medverkar till en del i ett EU projekt som heter SoilCare. Projektet har flera samarbetspartner i Europa och koordineras via Holland. Gunnar Börjesson, vid SLU i Uppsala ansvarar för Sverige uppdrag i projektet. Projektet syftar till att öka produktiviteten genom att förbättra markstatus.

Projekt – Energihushållning/Energi

Energiushållningen är en central del inom OiB. Under året har flera gårdar testat det nya verktyget "logmaster" som säljs och lanseras via Dataväxt. Det ska kunna användas för att analysera bränsleförbrukning och arbetstid på fälten. Flera av OiB lantbrukarna har testat tekniken och senare gett förslag på hur tekniken behöver utvecklas.

OiB har också varit delaktig i ett LRF-RISE projekt som heter Färdplan Energi och finansieras av Jordbruksverket. Projektet ska slutföras under våren 2018. OiB uppdrag var att utforma en enkät till lantbrukare med frågor vad man gjort och planerar göra angående förnybar energiproduktion och energieffektivisering.

Projekt – Övriga samband & precisionsodling

OiB har till en mindre del medverkat i ett EU-projekt som heter Diversify. Designing InnoVative plant teams for Ecosystem Resilience and agricultural Sustainability. Det är ett fyraårigt Horizon 2020 projekt som syftar till att sätta samman en optimal blandning av växter som kan odlas samtidigt, med målet att förbättra avkastningen, minska sjukdoms- och skadedjursangrepp, och öka hållbarheten i odlingen.

OiB har beställt två utredningar i en av agronomutbildningens projektkurser på SLU. Det är studenter från olika inriktningar som ska ta fram en gemensam rapport på ett problem. Det ena projektet handlade om svårigheter för lantbrukare att "byta mark" för få bättre växtföljder och det andra handlar om vad som motiverar lantbrukare att odla örter för biologisk mångfald.

Projekt – Demogårdsprojekt

Odling I Balans är en part i ett europeiskt konsortium som inventerar och studerar former och goda idéer för lantbrukskunskaps-utbyte. Projektet heter AgriDemoF2F. Hypotesen är att lantbrukare lär bäst av varandra. Huvudsyftet är att förbättra och utveckla kunskapsförmedling/ kunskapsutbyte mellan lantbrukare, både avseende nya vetenskapliga resultat och innovationer. Projektet ska visa hur lyckade exempel ytterligare ska kunna utvecklas, stödjas och uppmuntras. Projektet startade 1 december 2016 och kommer hålla på i 30 månader. Under året har OiB inventerat vilka demonstrationsgårdsaktiviteter som pågår och har funnits i Sverige sedan många år.

Övrig verksamhet

Temadag 19 januari Linköping

Den 19 januari var det OiB årliga temadag i Linköping. Den besöktes av drygt 70 personer. Årets tema var "Vägar till ett rikt odlingslandskap och växtskyddet då nu och sen". Avsnittet om biologisk mångfald inleddes med en presentation av Marek Nowakowski som berättade om hur man arbetar inom lantbruket i England genom att odla mångfald. Sönke Eggers och Petter Haldén, samt Jenny Henriksson visade på exempel från forskning och rådgivning i Sverige. Håkan och Gunnel Wahlstedt, Hidinge gård, Gunnar Bergstrand Fårdala, Martin Andersson, Södergård berättade om vad man gjort för att öka mångfalden på sina gårdar. Eftermiddagen inleddes av Hans Hagenvall som gav en tillbakablick hur växtskyddet har förändrats under de senaste decennierna, samt gav sin vision om vad som händer i

framtiden. Per Widén och Anders TS Nilsson berättade om det ökande problemet med gräsogräs och risken för resistens. Peter Malmström, berättade hur man arbetar för att undvika ogräs på Broby gård. Ulrik Lovang tog upp frågan om konsekvenserna av ett eventuellt glyfosatförbud.

Figur 8. År 2017 tema på den årliga temadagen var "Vägar till ett rikt odlingslandskap och växtskyddet då nu och sen". Den samlade dryg 70 besökare i Linköping.

15 mars årsmöte i Kvänum

Årsmötet hölls den 15 mars 2017 i Kvänum. Torbjörn Djupmarker talade om "Framtida möjligheter och visioner med datainsamling från gårdar". Efter årsmötet så visade pilotgårdslantbrukarna Karin och Patrik Velandar sin gård Bränneberg. Ingemar Gruvaeus från Yara berättade om "Digitala hjälpmedel som du inte bör missa vid din växtnäringstyrning".

Figur 9. Torbjörn Djupmarker talade på OiB årsmötes seminarium. Ingemar Gruvaeus talade om digitala hjälpmedel. Karin och Patrik Velandar visade runt på Bränneberg och berättade om produktionen på gården.

Internationellt utbyte inom EISA

OiB är medlemmar i EISA (Europén Initiativ for Sustainable Agriculture). Det innebär ett utbyte med Frankrike, Tyskland, England, Holland och Luxemburg om frågor som rör "Integrated Farming". Tre OiB-lantbrukare representerade OiB på en lantbruksträff i Frankrike i juni.

Intressent- och rådsträff på Södergård

Den 21 juni inbjöds alla intressenter och rådet till en träff på Södergård där Martin Andersson, Torsten och Johan Thuresson visade runt på gården och berättade om produktion och miljöåtgärder.

Figur 10. Södergård stod värd för intressent- och rådsmötet den 21 juni på Södergård. Den innehåll besök i fält och diskussioner om OiB framtid.

Pilotgårdsträff på Västrabygård 26 juni

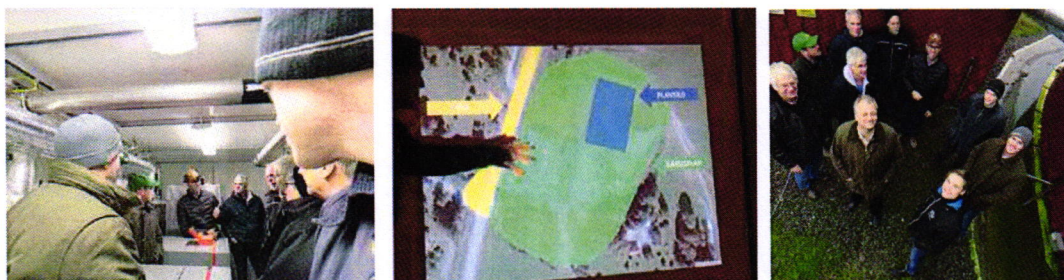
På Västrabygård ordnades en pilotgårdsträff den 26 juni med temat samodling. Forskaren Velimir Ninkovic berättade om forskningsresultat med samodling av olika sorter av korn samt samodling av potatis och lök. Samodling som koncept diskuterades och Eric Wallin med personal visade sedan runt på Västrabygård.

Figur 11. På en OiB pilotgårdsträff på Västrabygård diskuterades samodling. Därefter visades växtodling och mjölkproduktionen på gården.

Pilotgårdsträff 8-9 november Bäckens Gård

En pilotgårdsträff anordnades den 8-9 november i Dalsland. Första dagen ägnades åt SamZons-projektet. Andra dagen var en workshop tillsammans med Victor Johansson från Dataväxt där vi diskuterade logmaster-tekniken. Därefter diskuterade vi hur man kan optimera energianvändningen tillsammans med Jonas Engström från RISE. Karin, Per-Olof och Gustav Hilmér berättade om Bäckens gård och dess produktionen, samt visade runt på gården.

Figur 12. Per-Olof, Gustav och Karin Hilmer visar upp gården och biogasanläggningen på Bäckens gård. Victor Johansson visar hur logmastern fungerar. Lantbrukarna berättar om erfarenheterna av logmasterna.

Flerårsöversikt (tkr)	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	2 282	1 779	1 901	2 060
Resultat efter finansiella poster	22	23	17	15
Soliditet (%)	23	44	32	31

Förändring av eget kapital

	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	494 507	17 625	512 132
Ökning av insatskapital	17 625	-17 625	0
Årets resultat		14 911	14 911
Belopp vid årets utgång	512 132	14 911	527 043

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	512 131
årets vinst	14 911
	527 042

disponeras så att	
i ny räkning överföres	527 042
	527 042

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2017-01-01 -2017-12-31	2016-01-01 -2016-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m. m.			
Nettoomsättning	1	2 281 880	1 779 181
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		2 281 880	1 779 181
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-1 182 963	-769 843
Personalkostnader	2	-1 077 815	-987 323
Summa rörelsekostnader		-2 260 778	-1 757 166
Rörelseresultat		21 102	22 015
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1 028	797
Räntekostnader och liknande resultatposter		-177	0
Summa finansiella poster		851	797
Resultat efter finansiella poster		21 953	22 812
Resultat före skatt		21 953	22 812
Skatter			
Skatt på årets resultat		-7 042	-5 187
Årets resultat		14 911	17 625

124

Balansräkning

Not

2017-12-31

2016-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	393 750	117 500
Övriga fordringar	54 074	72 990
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	948 045	154 407
Summa kortfristiga fordringar	1 395 869	344 897

Kassa och bank

Kassa och bank	908 289	809 471
Summa kassa och bank	908 289	809 471
Summa omsättningstillgångar	2 304 158	1 154 368

SUMMA TILLGÅNGAR

2 304 158

1 154 368

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Fritt eget kapital

Balanserat resultat	512 131	494 507
Årets resultat	14 911	17 625
Summa fritt eget kapital	527 042	512 132
Summa eget kapital	527 042	512 132

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	315 659	18 075
Övriga skulder	233 202	117 072
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 228 255	507 089
Summa kortfristiga skulder	1 777 116	642 236

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

2 304 158

1 154 368

[Signature]

Noter

Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Tjänste- och entreprenaduppdrag

Företagets intäkter från uppdrag till fast pris redovisas enligt alternativregeln.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 1 Nettoomsättningens fördelning

	2017	2016
Anslag intressenter	899 500	945 000
Projektreddovisning	1 382 380	834 180
	2 281 880	1 779 180

Not 2 Medelantalet anställda

	2017	2016
Medelantalet anställda	1	1

Not 3 Förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Energiushållning	46 736	20 984
Växtskydd / IPM	20 735	49 341
Nyckeltal för Pilotgårdar	88 384	141 065
Växtnäring i vatten BD	27 610	17 052
Info Hemsida	36 375	20 150
Klimat	10 539	0
Markstruktur	17 192	24 272
Biologisk mångfald	33 326	118 935
Övriga samband precisionsodling	42 568	54 272
EIP Biodiversitet (SamZon)	72 778	
Demogårdar horizon	408 261	
Växtnäring / Gödsling	106 362	
	910 866	446 071

Handwritten signature

Stockholm 2018-03-12

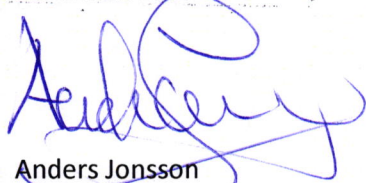
Håkan Wahlstedt

Martin Andersson

Pär-Johan Löf

Anders Jonsson

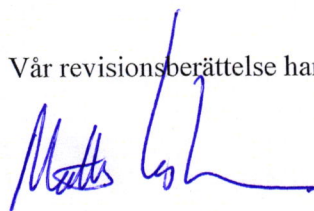

Lennart Nilsson

Mats Andersson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-03-13

Mattias Kristensson
Auktoriserad revisor

Per Nordmark

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i ODLING I BALANS, org. nr 845002-2655

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för ODLING I BALANS för år 2017.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för ODLING I BALANS för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

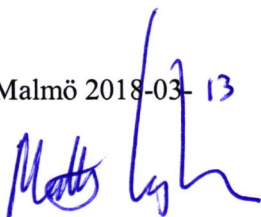
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av

förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Malmö 2018-03-13

Mattias Kristensson
Auktoriserad revisor

Per Nordmark
Revisor